

تشریح (۲)

برای دانشجویان مامایی

(اندام فوقانی، اندام تحتانی و سر و گردن)

بر اساس آخرین سرفصل مصوب شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی کشور
به انضمام هدف کلی، اهداف اختصاصی و نمونه سوالات امتحانی برای هرفصل

تألیف:

دکتر محمد حسن کریم‌فر استاد نمونه و دانشیار دانشگاه علوم پزشکی ایلام
با سابقه تدریس در دانشکده‌ها و دانشگاه‌های علوم پزشکی اهواز، تهران، زنجان، قزوین، ایلام،
ایران‌شهر، زاهدان و زابل

مطهره ظاهرا، آذر باباخانی
فیروزه نیازوند، سعید رستمی

عنوان و نام پدیدآور : تشریح (۲) برای دانشجویان مامایی (اندام فوقانی، اندام تحتانی و سر و گردن) / تألیف محمد حسن کریم‌فر ... [و دیگران].
 مشخصات نشر : تهران: جامعه‌نگر، ۱۳۹۱.
 مشخصات ظاهری : ۲۸۰ ص: مصور، جدول.
 شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۱۰۱-۱۵۹-۷ : ریال: ۱۵۹۰۰۰
 وضعیت فهرست‌نویسی : فیا
 یادداشت : تألیف محمد حسن کریم‌فر، مطهره ظاهراً، آذر باباخانی، فیروزه نیازوند، سعید رستمی.
 یادداشت : کتابخانه.
 یادداشت : نمایه.
 موضوع : کالبدشناسی انسان -- راهنمای آموزشی (عالی)
 کلاس‌بندی دهده : کریم‌فر، محمد حسن، ۱۳۴۰-
 رده‌بندی کنگره : QM ۲۲/۳ : ۵ ۱۳۹۱
 رده‌بندی دیویی : ۶۱۱
 شماره کتابشناسی ملی : ۲۷۲۸۵۵۱

این اثر، مشمول قانون حمایت مولفان و مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸ است. هر کس تمام یا قسمتی از این اثر را بدون اجازه مولف (ناشر) نشر یا پخش یا عرضه کند مورد پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت.

- تشریح (۲)
- تألیف: محمد حسن کریم‌فر، مطهره ظاهراً، آذر باباخانی، فیروزه نیازوند، سعید رستمی
- ناشر: جامعه‌نگر با همکاری دانشگاه علوم پزشکی زابل
- نوبت و سال چاپ: اول/ ۱۳۹۱، شمارگان: ۱۵۰۰ نسخه
- صفحه‌آرایی: سرداری پور؛ طرح جلد: محبوبه آله مرادی
- لیتوگرافی: آبرنگ، چاپ و صحافی: معرفت
- بها: ۱۵۹۰۰ تومان
- شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۱۰۱-۱۵۹-۷

• نمایشگاه و فروشگاه مرکزی جامعه‌نگر و نشر سالمی

تهران: خ انقلاب - مقابل درب اصلی دانشگاه تهران - خ فخر رازی - خ نظری غربی - شماره ۸۴ - تلفن: ۶۶۴۹۲۷۶ - ۶۶۴۹۴۱۸۷

• فروش اینترنتی: www.jameenegar.com

• کتاب‌فروشی‌های معتبر پزشکی سراسر کشور

• اراک: حیدری • اردبیل: خیام • ارومیه: شاهد ایثارگران • اصفهان: رازی - پزواک • اهواز: رشد - بین‌الملل
 • بابل: علی‌زاده • بجنورد: به‌نشر • بروجرد: ولایت • بندرعباس: استاد • بوشهر: نمایشگاه دایمی محمدپور • بیرجند: آذین
 • تالش: جامعه‌نگر • تبریز: بابک - صادق‌زاده - رستم‌زاده • تنکابن: میرچی • چهارم: کلبه کتاب • خرم‌دره: معلم ۲
 • خرم‌آباد: نشر دانشگاهیان • رشت: دانشگاه آزاد پل طالقان - ارجمند - مزده • زاهدان: کالج • زنجان: شهر کتاب • ساری: هدف
 • ساوه: کوثر • شیراز: جمالی - مرکز نشر دانشگاهی • قم: فاضل • کاشان: خانه کتاب • کرمان: پایپروس - حاجی‌پور
 • کرمانشاه: دانشمند • گرگان: دانشجو • مشهد: دانشجو - نمایشگاه علوم پزشکی جهاد دانشگاهی • همدان: روزاندیش - دانشجو

■ پیشگفتار

می‌رود این کتاب نیاز علمی دانشجویان را برآورده سازد و یکی از بهترین کتب متون درسی باشد.

باید دانست که شناخت ساختمان طبیعی بدن یا جغرافیای بدن یکی از اساسی‌ترین پایه‌های علم پزشکی است و دانشجویان علوم پزشکی برای درک بهتر بیماری‌ها و ضایعات بدن بایستی با ساختار دستگاه‌ها و اعضای مختلف بدن آشنا شوند تا توانایی تحلیل صحیح مشاهدات بالینی خود را داشته باشند. لازمه فهمیدن آناتومی این است که هم نام و هم موقعیت ساختارهای مختلف بدن را بدانیم و این کتاب به همراه کتاب تشریح (۱) برای دانشجویان مامایی به گونه‌ای تدوین شده‌اند که نیاز دانشجویان را مرتفع می‌سازد. در پایان از همه همکاران محترم و دانشجویان عزیز خواشمندیم با توجه به اینکه هیچ کتابی بی نقص نیست با ارائه انتقادات سازنده خویش ما را از کژی‌ها و کاستی‌های این کتاب آگاه سازند.

باتشکر

دکتر محمد حسن کریم‌فر و همکاران

زمستان ۱۳۹۰

با سپاس فراوان از خالق بی‌همتا که این فرصت را به ما داد تا بتوانیم مجموعه حاضر را با نام تشریح (۲) برای دانشجویان رشته کارشناسی پیوسته مامایی تدوین نموده و در اختیار دانشجویان گرامی قرار دهیم. با توجه به اینکه کتابی ویژه این دانشجویان به این شکل در دسترس نبوده است، لذا این کتاب می‌تواند یکی از بهترین کتب درسی برای دانشجویان در ضمن تحصیل و همچنین ادامه تحصیل آنها باشد. همچنین با توجه به اینکه تألیف و تصنیف این کتاب بر اساس دستاوردهای تحقیقاتی و پژوهشی و تجربه تدریس ۲۲ ساله زنجان در دانشکده‌ها و دانشگاه‌های علوم پزشکی اهواز، تبریز، زاهدان، زنجان، قزوین، ایلام، ابرانشهر و زابل می‌باشد، ما برآن شدیم تا کتابی را با رعایت حق مطلب به‌اندازه دو واحد درسی برای درس تشریح (۲) دانشجویان مامایی شامل مباحث (اندام فوقانی، اندام تحتانی و سر و گردن) تدوین نموده که برای سایر رشته‌ها نیز به عنوان کتاب کمک درسی مورد استفاده قرار گیرد، که این کتاب درسی کاملاً مطابق با آخرین سرفصل مصوب شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی کشور بوده و به انضمام هدف کلی، اهداف اختصاصی و نمونه سؤالات امتحانی برای هر فصل می‌باشد با این ویژگی‌ها انتظار

فهرست □

بخش اول: اندام فوقانی	۱۱
فصل اول: اسکلت (استخوان و مفاصل)	۱۵
استخوان ترقوه (کلاویکولا)	۱۶
اسکاپولا (استخوان کتف)	۱۷
هومروس (استخوان بازو)	۱۸
اولنا (استخوان زند زیرین)	۲۰
رادیوس (استخوان زند زیرین)	۲۲
کارپوس (مچ دست)	۲۲
متاکارپوس (کف دست)	۲۳
بند انگشتان	۲۳
مفصل (Joints)	۲۶
انواع مفاصل	۲۶
مفاصل لیفی (Fibrous Joints)	۲۶
مفاصل غضروفی (Cartilaginous Joints)	۲۷
مفاصل سینوویال (Synovial Joints)	۲۸
انواع مفاصل سینوویال	۲۹
تقسیم‌بندی بر اساس شکل رویه‌های مفصلی	۲۹
مفاصل اندام فوقانی	۳۰
مفصل گلوهمرال	۳۱
مفصل استرنوکلایکولار	۳۱
مفصل اکرومیوکلایکولار	۳۱
مفصل آرنج	۳۲
مفصل رادیوآلنار پروگزیمال	۳۲
مفصل رادیوآلنار میدل	۳۲
مفصل رادیوآلنار دیستال	۳۲
مچ دست	۳۳
مفاصل اینترکاریال	۳۳
مفاصل کارپومتاکریال، اینترمتاکریال	۳۳
مفاصل متاکارپوفالانژیال	۳۴
مفاصل اینترفالانژیال	۳۴
فصل دوم: عضلات	۳۷
عضلاتی که قفسه سینه را به اندام فوقانی متصل می‌کنند	۳۸
عضله سینه‌ای بزرگ (Pectoralis Major)	۳۸
عضله سینه‌ای کوچک (Pectoralis Minor)	۳۸
عضله زیرترقوهای (Subclavius)	۳۹
عضله دندان‌های قدامی (Serratus Anterior)	۳۹
عضلاتی که ستون فقرات را به اندام فوقانی متصل می‌کنند	۴۰
عضله ذوزنقه‌ای (Trapezius)	۴۰
عضله پهن پشتی (Latissimus Dorsi)	۴۱
عضلات اسکاپولا (Scapula)	۴۲
عضله بالای خاری (Supraspinatus)	۴۲
عضله پایین خاری (Infraspinatus)	۴۲
عضله گرد بزرگ (Teres Major)	۴۳
عضله گرد کوچک (Teres Minor)	۴۳
عضله زیرکتفی (Subscapularis)	۴۳
عضله دلتی شکل (Deltoid)	۴۴
عضلات ناحیه بازو (Arm)	۴۵
عضلات کمپارتمنت قدامی بازو	۴۵
عضله دوسر بازویی (Biceps Brachii)	۴۵
عضله غرابی - بازویی (Coracobrachialis)	۴۶
عضله بازویی (Brachialis)	۴۶
عضله‌ی کمپارتمنت خلفی بازو	۴۶
عضله سه سر بازویی (Triceps Brachii)	۴۶
عضلات ساعد (Forearm)	۴۶
عضلات سطحی ناحیه قدامی ساعد	۴۷
عضلات عمقی ناحیه قدامی ساعد	۴۸

۵۰	شریان رادیال (Radial A.)	۶۹	عضلات سطحی ناحیه خلفی ساعد
۵۱	شریان اولنار (Ulnar A.)	۶۹	عضلات عمقی ناحیه خلفی ساعد
۵۳	وریدهای اندام فوقانی	۶۹	عضلات دست (Hand)
۵۴	قوس یا شبکه وریدی پشتی	۶۹	عضلات ناحیه تنار
۵۴	ورید سفالیک	۶۹	عضلات ناحیه‌های پوتنار
۵۵	ورید بازلیک	۶۹	عضلات ناحیه کف دست یا عضلات بینایی
۵۸	ورید مدیان کوبیتال	۷۲	آگزیرلا (زیر بغل)
۵۸	لنفاتیک‌های اندام فوقانی	۷۳	پستان

۱۱ فصل پنجم: آناتومی سطحی ۷۵

۶۲	شانه‌های استخوانی و عضلات ناحیه اسکاپولار خلفی
۶۲	مشاهده آگزیرلا و تعیین محل محتویات آن و
۶۲	ساختارهای وابسته
۶۲	تعیین محل شریان بازویی در بازو
۶۲	وتر سه سر بازویی و مکان عصب رادیال
۶۲	حفره کوبیتال (نمای قدامی)
۶۴	تشخیص و ترها و تعیین محل عروق و اعصاب
۶۴	بزرگ در انتهای تحتانی ساعد
۶۴	نمای ظاهری دست
۶۴	نقاط نبض
۶۴	
۶۴	
۸۵	بخش دوم: اندام تحتانی
۸۹	فصل اول: اسکلت (استخوان و مفاصل)
۹۰	استخوان لگن (Hip Bone)
۹۰	ایلیوم
۹۰	پوبیس
۹۰	ایسکیوم
۹۰	استابولوم

فصل سوم: اعصاب

شبکه بازویی
ریشه‌ها (Roots)
تنه‌ها (Trunks)
شاخه‌ها (Divisions)
طناب‌ها (Cords)
شاخه‌ها (Branches)
شاخه‌های طناب خارجی
شاخه‌های طناب داخلی
عصب اولنار
عصب مدیان
شاخه‌های طناب خلفی
عصب رادیال
درماتوم‌های اندام فوقانی

فصل چهارم: عروق

شریان‌های اندام فوقانی
شریان آگزیرلاری (زیر بغلی)
شریان بازویی

۲۴۵	فصل ششم: آناتومی سطحی	۲۳۶	فصل پنجم: عروق سر و گردن
۲۴۶	موقعیت آناتومیک سر و نشانه‌های اصلی آن	۲۳۶	شریان‌های سر و گردن
۲۴۷	گردن و نشانه‌ها و ساختارهای اصلی آن	۲۳۶	شاخه‌های شریان تحت ترقوه‌ای
۲۴۷	مهره‌های گردنی	۲۳۶ (Common Carotid A.)	شریان کاروتید مشترک
۲۴۸	مثلث‌های قدامی و خلفی گردن	۲۳۶	شریان کاروتید داخلی
۲۴۹	تخمین رباط کریکوتیروئید	۲۳۶	شریان کاروتید خارجی
۲۵۰	مشخص کردن غده تیروئید	۲۳۷	وریدهای سر و گردن
۲۵۰	نقاط نبض	۲۳۷	وریدهای مغز
۲۵۳	نمایه انگلیسی	۲۳۹	سینوس‌های وریدی
۲۶۲	نمایه فارسی	۲۳۹	سینوس ساژیتال فوقانی
۲۷۷	فهرست منابع و مأخذ	۲۳۹	سینوس ساژیتال تحتانی
		۲۳۹	سینوس مستقیم
		۲۳۹	سینوس‌های عرضی
		۲۳۹	سینوس‌های سیگموئید
		۲۳۹	سینوس پس سری
		۲۳۹	سینوس‌های غاری
		۲۳۹	سینوس‌های بین غاری
		۲۳۹	سینوس‌های خارهای فوقانی و تحتانی
		۲۴۰	وریدهای دیپلوئیک
		۲۴۰	وریدهای خروجی جمجمه
		۲۴۰	وریدهای اسکالپ- صورت و گردن
		۲۴۰	ورید صورتی
		۲۴۰	ورید گیجگاهی سطحی
		۲۴۱	ورید ماگزیلاری
		۲۴۱	ورید رترومندیبولار
		۲۴۱	ورید ژگولار خارجی
		۲۴۱	ورید ژگولار قدامی
		۲۴۱	ورید ژگولار داخلی
		۲۴۱	ورید مهره‌ای
		۲۴۱	ورید ساب کلاوین (زیر چنبری)
		۲۴۱	تخلیه لنفاوی سر و گردن